

Förbundsstyrelsens proposition

SULF:s lokalföreningar - hjärtat i förbundet - Om förutsättningar för aktiva och engagerade lokalföreningar

Fastställd av SULF:s kongress 2021.

SULF:s lokalföreningar - hjärtat i förbundet

- Om förutsättningar för aktiva och engagerade lokalföreningar

Bakgrund

SULF:s lokalföreningar är hjärtat i förbundets demokratiska processer. Det är lokalföreningarna som utser ombud till förbundets kongress och förbundsråd. Det är lokalföreningarna som skriver motioner och svarar på remisser, vårdar och rekryterar medlemmar och utgör förbundets ansikte på plats vid lärosätet och i vardagen. Det är genom lokalföreningarna som många av förbundets medlemmar hittar möjligheten att uttrycka sitt engagemang, påverka förbundets politik och att sätta agendan för förbundets verksamhet.

Men det är vilseledande att prata om SULF:s lokalföreningar som om föreningen i sig själv magiskt ordnade evenemang och pratade med medlemmar. I själva verket är det föreningens förtroendevalda, bland annat i form av föreningens styrelse, som gör allt detta. SULF-medlemmar som väljer att ge av sin tid och sitt engagemang för att SULF, deras fack- och professionsförbund, ska synas och växa. SULF-förtroendevalda engagerar sig för att medlemmarna ska ha en stark och kunnig röst med rötter i vardagsproblemen på institutionen.

Det kommer dock allt fler signaler från SULF:s lokalföreningsstyrelser om att arbetet blivit svårare. Det lokala arbetet är väldigt skört och det räcker med att en driftig och handlingskraftig ordförande avslutar sitt uppdrag, byter lärosäte eller går i pension för att hela arbetet ska gå i stå. Vid flera stora lärosäten saknas idag SULF-föreningar, vid andra är de papperstigrar och från lärosäten där det fortfarande finns aktiva SULF-föreningar uttrycks oro för framtiden.

SULF-föreningarnas utmaningar

Aktivitet och engagemang i SULF-föreningen konkurrerar alltid med andra prioriteringar i medlemmarnas liv. Men i en tid när universitetslärares, forskares och doktoranders arbetstid är pressad från alla håll, när mer administrativt arbete läggs på den enskilde läraren och IT-stressen bland medlemmarna ökar, blir det allt svårare att övertyga medlemmar att avsätta tid för arbete i den lokalfackliga SULF-styrelsen.

Lägg till detta en långsamt pågående förskjutning i medlemmarnas syn på sin fackliga organisation. Allt fler ser på förbundet som en tillhandahållare av en tjänst snarare än som medlemskap i en demokratisk organisation vilket kräver engagemang och aktivitet. För tillresta medlemmar är svensk fackföreningsrörelse okänd. Att SULF-föreningarnas inre arbete bedrivs på svenska är ett hinder för de som ännu inte lärt sig språket.

Även när det varit möjligt att hitta intresserade och engagerade lokala SULF-förtroendevalda finns utmaningar. För många lokala SULF-föreningar har enda sättet att fylla en styrelse varit att samordna det lokala SULF och Saco-S arbetet. Det har praktiska vinster, gör att det är lättare att fylla platserna i SULF-styrelsen, men gör ofta att det lokala SULF-arbetet står tillbaka för det mer reaktiva och konkreta Saco-S arbetet. Även detta innebär ett hinder för icke-svenskspråkiga eftersom Saco-S-arbete måste bedrivas på svenska.

Även vid lärosäten där SULF-föreningen och dess styrelse har en stark egen identitet finns utmaningar för de förtroendevalda att avsätta tid för SULF-arbetet. Till skillnad från den lokala Saco-S verksamheten har SULF:s lokala förtroendevalda inte möjlighet

att arbeta på facklig förtroendemannatid med nedsättning i tjänsten. Istället är SULF-föreningens lokala förtroendevalda hänvisade till de tio dagarnas ledighet med lön för fackligt arbete i Villkorsavtal-T eller att ta av sin fritid.

Lokala SULF-ordförande upplever ibland oklarheter kring föreningens roll och syfte, att det är svårt att skilja på SULF och Saco-S verksamhet, men också att det är svårt att motivera SULF-styrelsen och att fördela arbetet inom den. Det upplevs ibland också som att det stöd som erbjuds av kontaktombudsmännen och SULF:s förbundskansli är otillräckligt känt i organisationen och att nya lokala SULF-föreningsordföranden inte får den introduktion till förbundet, det lokala SULF-arbetet eller praktiskt styrelsearbete som behövs.

Under 2015-2020 har dessutom formerna för stöd till föreningarna förändrats. Verksamhetsförändringar på förbundskansliet har gjort att samtliga föreningar får mer tid med sin kontaktombudsman, men med den bieffekten att föreningar som tidigare hade en lokal placerad ombudsman som resurs i SULF-arbetet inte längre har tillgång till en sådan. I likhet med andra föreningar får dessa idag stöd av kontaktombudsmannen och övriga resurser på SULF:s kansli (se bilaga 1). Samtidigt efterfrågar också många lokala föreningar fler former/arenor för erfarenhetsutbyte med varandra.

Hjälp och stöd finns – men ...

Förbundskansliet har de senaste två decennierna satsat på att förstärka och utveckla stödet till SULF:s föreningar. Kontaktombudsmännens roll som bollplank och stöd har förstärkts och förtydligats. Organisationsförändringar på kansliet har gjort att mer tid kan avsättas från kontaktombudsmannen för respektive SULF-förening. Därutöver har strukturstöd (handböcker, mallar, årshjul, guider, checklistor, med mera), praktisk hjälp med genomförande av evenemang (utskick av inbjudan, ta emot anmälningar, affischer, med mera) och lokala utbildningar för styrelsen (både sakfrågor och styrelsearbete) utvecklats. En mer fullständig beskrivning finns i bilaga 1. Under pandemin har dessutom de digitala arbetsformerna utvecklats och öppnat för fler och bättre erfarenhets- och informationsutbytesmöten för förtroendevalda utan tidskrävande resor. Idag är dessa helt svenskspråkiga vilket utgör ett tillgänglighetshinder.

Men det behövs mer.

En aktiv förening börjar med en engagerad medlem, med att förtroendevalda upplever uppdraget som givande och utvecklande. Där lust snarare än plikt driver intresset och engagemanget. Det behövs mer stöd men också andra åtgärder för att göra det uppdraget som förtroendevald utvecklande och givande.

I arbetet för aktiva och engagerade SULF-föreningar måste makten att formulera problemet och idéerna till lösningar tillhöra medlemmarna och de lokalt förtroendevalda i SULF-föreningarna. Annars riskerar ett utvecklat stöd missa målet och åtgärda symtom snarare än grundproblem.

Därför föreslås ett förbundsövergripande arbete, i vilket SULF:s lokala förtroendevalda står i centrum, äga rum under kongressperioden 2022-2024 med avrapporterings-skyldighet till kongressen 2024. Arbetet ska sikta på att göra det enkelt och attraktivt att vara SULF-förtroendevald och undanröja tillgänglighetshinder.

Förbundsövergripande arbete genom en förbundsdialog

För att skapa bättre förutsättningar för aktiva och engagerade förtroendevalda i SULF:s lokalföreningar föreslår förbundsstyrelsen att kongressen fattar beslut om ett förbundsövergripande arbete under den kommande kongressperioden.

Bilaga 1

Stöd som erbjuds SULF-föreningarna idag

Idag erbjuds lokala SULF-föreningar stöd via tre kanaler: kontaktombudsmannen, SULF:s förtroendemannasidor på webben samt övrigt kanslistöd.

Kontaktombudsmannen erbjuder coachning och bollplank samt styrelseutbildning. Förtroendemannasidorna innehåller mängder med strukturstöd såsom handböcker, årshjul, guider, checklistor, med mera. Kansliet i övrigt erbjuder bland annat praktisk hjälp i genomförande av evenemang, hjälp med skrivande av debattartiklar och hantering av föreningens ekonomi. Nedan följer en mer detaljerad beskrivning av det stöd som erbjuds idag:

Kontaktombudsmannen

I arbetsuppgifterna för en ombudsman i förhållande till SULF-föreningar utan partsställning ingår att:

- Utgöra en länk mellan SULF:s kansli och lokalföreningen i professionsfrågor, utbildningspolitiska frågor samt aktuella förbundsstyrelsefrågor
- Erbjuda stöd för lokalföreningens verksamhet i verksamhetsplanering, rekrytering och genomförande av verksamhet
- Stötta och bistå förtroendevalda i samarbete inom lärosätesregionerna

Områden där kontaktombudsmannen kan erbjuda stöd och information:

- Strategiskt stöd i planering av den lokala verksamheten
- Styrelseutveckling och styrelseutbildning
- Bidra till rekrytering av nya medlemmar
- Uppmuntra och stödja regionalt samarbete
- Erbjuda bollplank kring förbundets politiska diskussioner
- Erbjuda stöd i förbundsinterna processer
- Bistå med information om stöd och hjälp som kan fås från förbundskansliet
- Informera om förtroendemannasidornas innehåll
- Tipsa om olika föreningshandböcker (rekryteringshandbok, verksamhetsplaneringshandbok och ekonomisk handbok)
- Informera om stöd från SULF:s kommunikationsenhet vid lokala evenemang eller framtagande av affischer.
- Erbjuda stöd (om så efterfrågas) för att skapa kontinuitet vid byte av styrelse
- Erbjuda hjälp (om så behövs) med att introducera nya styrelsemedlemmar i SULF:s arbete

Förtroendemannasidorna

På förtroendemannasidorna finns bland annat följande strukturstöd för att underlätta för lokala SULF-föreningar.

- Allmän hjälp
 - Mina sidor (För SULF-föreningens ordförande finns här möjlighet att se medlemsutvecklingen och ta ut medlemslistor)
 - Lista över föreningarnas kontaktombudsmän

- Anmälan av nya förtroendevalda till SULF:s kansli
- Stöd att ordna verksamhet
 - Beställ oss – för beställning av seminarier och föreläsningar
 - Länk till kommunikationsavdelning – för hjälp med affischer, inbjudningar, utskick, debattartiklar med mera. Mejla oss!
 - Åtta tips för att skriva en debattartikel
- Beställ material
 - Beställ SULF-material och profilprodukter
 - Beställ SULF-rollup
 - Beställ SULF:s skriftserie
- Inför årsmötet
 - SULF-föreningens mallstadgar
 - Fem tips inför årsmötet
 - Exempel på en årsmöteskallelse
 - Hjälp med föreningskunskap – stadgar, formalia, med mera
- Verksamhetsplanering
 - Handbok för verksamhetsplanering
 - Mall för SULF-föreningens verksamhetsplan- och budget
- Rekrytering
 - SULF:s rekryteringshandbok
 - Mallar för rekryterande mejl
 - Checklista för SULF-evenemang
- Medlemslistor och medlemsutveckling
 - SULF:s medlemsstatistik
 - Din förenings medlemsutveckling tillgänglig för föreningens ordförande via Mina sidor
- Ekonomi
 - SULF:s ekonomihandbok
 - Årligt budgetäskande och ansökan om extra medel
 - Information om hur mycket pengar föreningen har kvar av årets budget
 - Försättsblad till faktura
 - Blankett vid kontantutlägg
- Utbildning för styrelsen
 - Anmälan till SULF:s elektroniska grundkurs för SULF-förtroendevalda
 - Information om och möjlighet att anmäla sig till SULF:s kursutbud
- SULF:s organisation och politik
 - SULF:s vision
 - SULF:s kongress (information om)
 - Hjälp med förbundets politiska frågor
 - Information om SULF:s förbundsråd
 - Information om SULF:s föreningar

SULF:s kansli

SULF:s kansli erbjuder olika former av direktstöd till SULF:s föreningar:

- SULF:s kommunikationsavdelning hjälper till med affischer, utskick av inbjudningar till seminarier, mottagning av anmälningar till seminarier, utskick av nyhetsbrev med mera (kontakta kommunikation@sulf.se)
- SULF:s kommunikationschef hjälper till med opinionsbildning och debatt (kontakta Jon Stenbeck på js@sulf.se)
- SULF:s kommunikationschef hjälper till med rekryteringsfrågor (kontakta Jon Stenbeck på js@sulf.se)
- SULF:s ekonomiavdelning hjälper till med frågor om föreningens ekonomi, ex hur mycket pengar har vi kvar (kontakta ekonomi@sulf.se)
- SULF:s organisations- och verksamhetsutvecklare hjälper till med frågor kring extra äskanden (kontakta Maria Mattiasson på mm@sulf.se)
- SULF:s organisations- och verksamhetsutvecklare hjälper till alla frågor om SULF:s organisation. Funderingar i allmänhet eller kring vem man ska vända sig till (kontakta Maria Mattiasson på mm@sulf.se)
- SULF:s kommunikationsavdelning tillsammans med SULF:s enhet för profession och villkor hjälper till med föreläsningar, seminarier och styrelseutbildningar, bland annat genom *Beställ oss*. Kontakta föreningens kontaktombudsman eller beställ via förtroendemannawebben. Hjälpen erbjuds bland annat genom:
 - Hjälpen att få kring föreläsningar/seminarier
 - Bollplank inför val av ämne
 - Formuleringsstöd och utformning av inbjudan
 - Utskick av inbjudan till medlemmar
 - Utformning av affisch och vid behov uppkopiering av desamma
 - Beställning av rekryteringsmaterial
 - Hantering av anmälan till seminariet
 - Utskick av bekräftelse och/eller påminnelse till anmälda
 - Info om evenemanget på sulf.se och via SULF:s Facebook
 - Givetvis också: en föreläsare från kansliet som håller föreläsningen